



**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 5 april 2000 (17.04)
(OR. en)**

7316/00

LIMITE

EUROPOL 4

NOTA

van: Europol
aan: de Groep Europol

nr. vorig doc.: 5845/00 EUROPOL 1 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3

Betreft: Artikel 30, lid 2, VEU, conclusies van Tampere ¹

1. Punt 43: Samenwerking in het kader van een gezamenlijk team waarbij functionarissen van Europol betrokken zijn

1.1. Inleiding

Er is inmiddels reeds meer dan een jaar gesproken over de totstandbrenging van een gemeenschappelijk kader voor onderzoeken door gezamenlijke teams. Reeds vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam heeft de Europese Raad in het Actieplan van Wenen ² verklaard dat binnen twee jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag maatregelen moeten zijn genomen voor de tenuitvoerlegging van artikel 30, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU).

¹ Het voorzitterschap verzoekt de delegaties vóór de vergadering van de Groep Europol op 26 april 2000 eventuele schriftelijke opmerkingen betreffende dit document te doen toekomen. De eventuele opmerkingen dienen te worden toegezonden aan het voorzitterschap en aan het secretariaat-generaal van de Raad.

² Doc. 13844/98 JAI 41.

Het Duitse voorzitterschap heeft vervolgens in het eerste halfjaar van 1999 een uitvoerige discussie geëntameerd over de implementatie van artikel 30 van het VEU¹. Het Finse voorzitterschap heeft de conclusies van Tampere betreffende Europol nader uitgewerkt². Het laatste document tot dusverre is begin februari van dit jaar opgesteld en bevat door de delegaties in het kader van de Groep Europol gemaakte opmerkingen over de uitvoering van de conclusies van Tampere³.

In het licht van deze documenten en met name na de besprekingen tijdens de laatste vergadering van de Groep Europol lijkt het thans mogelijk te komen tot een gemeenschappelijke aanpak ten aanzien van de implementatie van artikel 30, lid 2, onder a), van het VEU en punt 43 van de conclusies van Tampere. In deze nota zal worden getracht de door de delegaties in de groep naar voren gebrachte opvattingen op een zodanige wijze te combineren dat de implementatie van de bovengenoemde bepalingen mogelijk wordt.

1.2. Gefaseerde aanpak

De Europese Raad heeft in Tampere duidelijk gesteld dat onverwijld gezamenlijke onderzoekteams zoals bepaald in het Verdrag moeten worden ingesteld en dat regels moeten worden vastgesteld die het mogelijk maken dat vertegenwoordigers van Europol daarvan deel uitmaken. Daarnaast was de Groep Europol het er in meerderheid over eens dat thans vooral gesproken moet worden over wat haalbaar is binnen het huidige juridisch kader. Uit de besprekingen in de Groep Europol kwam naar voren dat de meeste lidstaten, zonder vooruit te lopen op latere besprekingen over andere scenario's, van mening zijn dat de Europol-Overeenkomst niet hoeft te worden gewijzigd om Europol-functie-narissen in de gelegenheid te stellen deel uit te maken van de gezamenlijke teams. Ook werd opgemerkt dat er behoefte is aan een verbetering van de voorwaarden voor een nog nauwere samenwerking tussen nationale wetshandhavinginstanties en Europol, die verder gaat dan wat binnen het huidige juridisch kader mogelijk is. Tevens werd opgemerkt dat uit de conclusies van Tampere, in hun geheel bezien, blijkt dat de Europese Raad een nieuwe kwaliteit van samenwerking bij de wetshandhaving voor ogen staat binnen een nieuw Europees en nationaal juridisch kader.

¹ Doc. 6245/99 EUROPOL 7.

² Doc. 13370/99 EUROPOL 48.

³ Doc. 5845/00 EUROPOL 1, ADD 1.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat vooreerst moet worden gestreefd naar een opzet van gezamenlijke teams die onmiddellijk kunnen worden ingesteld om onverwijld en optimaal te kunnen profiteren van de samenwerking tussen de lidstaten. Hieronder wordt nader ingegaan op een aantal voorwaarden waaraan een modelomschrijving van de taken en bevoegdheden van alle deelnemers aan een gezamenlijk team zouden moeten voldoen. Er dient in het bijzonder op te worden gelet dat een dergelijk model mogelijk moet zijn in het kader van de huidige wetgeving, zodat het onverwijld ten uitvoer kan worden gelegd.

Naast deze eerste stap moet worden gedacht aan verdere instrumenten om te komen tot een nog doelmatiger samenwerking bij gezamenlijke onderzoeken. De discussie zou kunnen worden toegespitst op met name de noodzaak van nieuwe wetgevingsmaatregelen binnen het nationale recht, maar ook in het kader van de Europol-Overeenkomst, alsmede op de eventuele gevolgen van de oprichting van EUROJUST. Daarbij zou een evaluatie van praktijkervaring en bereikte resultaten als basis kunnen dienen.

1.3. Besproken punten met betrekking tot de samenwerking in het kader van gezamenlijke teams

Over de onderstaande door de Groep Europol besproken punten dient overeenstemming te worden bereikt, wil men komen tot een gemeenschappelijke definitie van een onderzoek door een gezamenlijk team. Bij de bespreking is steeds uitgegaan van het bestaande juridisch kader van Europol en de lidstaten. Ook zijn deze punten in overeenstemming met artikel 13 van de ontwerp-overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken, dat voorziet in gezamenlijke onderzoeksteams. In het algemeen zal het gemeenschappelijk juridisch kader voor politiesamenwerking van toepassing zijn.

1.3.1. Voorwaarden voor het opzetten van een gemeenschappelijk team

Om te beginnen zijn onderzoeken door gezamenlijke teams mogelijk bij alle soorten onderzoek waarbij volgens de lidstaten coördinatie en harmonisatie van inspanningen op Europees niveau nodig zijn. Overeenkomstig artikel 2 van de Europol-Overeenkomst is een voorwaarde voor de betrokkenheid van Europol dat het gezamenlijke team zich bezighoudt met misdrijven die tot de taakomschrijving van Europol behoren, dat er concrete aanwijzingen zijn voor het bestaan van een criminele structuur en dat twee of meer lidstaten betrokken zijn.

Het operationeel besluitvormingsproces is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle deelnemers aan het gezamenlijk team. Uitvoeringsmaatregelen dienen altijd te worden genomen onder de verantwoordelijkheid van een functionaris van de lidstaat waarin ze genomen worden.

Voor het opzetten van een gezamenlijk team is geen minimum aantal lidstaten vereist. Over de voorwaarden betreffende het informeren van de lidstaten die niet aan het gezamenlijk team deelnemen, en het bij een onderzoek betrekken van nieuwe leden wordt een besluit genomen in overleg met de deelnemers aan het gezamenlijk team.

1.3.2. Verzoek van Europol aan de lidstaten om een onderzoek in te stellen

Krachtens de Europol-Overeenkomst kan Europol de bevoegde instanties van de lidstaten via de nationale Europol-eenheden verzoeken een onderzoek in te stellen, uit te voeren of te coördineren. Dit recht om zich met een verzoek tot de lidstaten te richten impliceert niet dat er een juridisch bindende verplichting voor de lidstaten bestaat om aan zo'n verzoek gevolg te geven.

1.3.3. Standplaats van het gezamenlijk team

De vraag is gesteld of deze gezamenlijke teams zouden kunnen opereren vanuit het Europol-hoofdkwartier in Den Haag. Aangezien Europol een coördinerende rol zou kunnen spelen en Europol-functionarissen altijd zouden optreden binnen het kader van de Europol-Overeenkomst, is er geen reden om aan te nemen dat het gezamenlijk team voor zijn werkzaamheden een andere standplaats dan Europol zou kiezen. In het algemeen zullen de deelnemers zich bij een besluit over de meest geschikte locatie voor hun werk laten leiden door de behoeften.

1.3.4. Taken en bevoegdheden van de deelnemers aan een gezamenlijk team

Functionarissen van de lidstaten beschikken in hun land over de uitvoeringsbevoegdheden welke de nationale wetgeving hun toekent. In andere landen dan hun eigen land treden zij ondersteunend op. Alleen wanneer de nationale wetgeving van het land waar het onderzoek plaatsvindt verdere betrokkenheid van functionarissen uit andere landen mogelijk maakt, en zulks in overeenstemming is met hun eigen nationale wetgeving, kunnen zij aanvullende bevoegdheden krijgen.

Wat betreft de rol van de Europol-functionarissen heeft de Europese Raad van Helsinki verlangd dat er gezamenlijke teams worden ingesteld zoals bepaald in het Verdrag. In het Verdrag staat dat de Raad Europol in staat stelt tot het vergemakkelijken en ondersteunen van de voorbereiding en het aanmoedigen van de coördinatie en uitvoering van specifieke onderzoeksacties door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, inclusief operationele acties van gezamenlijke teams waarvan vertegenwoordigers van Europol ter ondersteuning deel uitmaken. De activiteiten van de Europol-functionarissen zijn gebaseerd op de Europol-Overeenkomst, inzonderheid op artikel 3. Anders dan het geval is bij degenen die namens de lidstaten deelnemen aan de werkzaamheden van het gezamenlijk team, kunnen aan de Europol-functionarissen gedurende het onderzoek geen uitvoeringsbevoegdheden toegekend worden.

1.3.5. Deelname van officieren van justitie aan het gezamenlijk team

In het algemeen kunnen officieren van justitie aan de werkzaamheden van een gezamenlijk team deelnemen overeenkomstig hun nationale wetgeving. Wat individuele opsporingsmaatregelen betreft: officieren van justitie van het land waar de individuele opsporingsmaatregelen ten uitvoer worden gelegd, zullen bij een en ander betrokken worden overeenkomstig de nationale wetgeving terzake. Bewijs wordt uitgewisseld binnen het bestaande juridisch kader voor wederzijdse rechtsbijstand.

1.3.6. Juridische bescherming en aansprakelijkheid

Aangezien alle uitvoeringsmaatregelen gebaseerd zullen zijn op de nationale wetgeving van het land waar de maatregel wordt genomen, zullen de bepalingen betreffende juridische bescherming van dat land van toepassing zijn.

De aansprakelijkheidsbepalingen van de Europol-Overeenkomst ¹ zouden rechtstreeks gelden voor alle schade die door Europol-functionarissen in de loop van een onderzoek door het gezamenlijk team wordt veroorzaakt.

1.4. Conclusie

Voorgesteld wordt dat de Raad verklaart dat artikel 30, lid 2, onder a), van het VEU en punt 43 van de conclusies van Tampere gefaseerd zullen worden geïmplementeerd. Allereerst wordt de Raad verzocht nota te nemen van dit document. Voorts wordt de Raad, naar aanleiding van het verzoek van de Europese Raad om onverwijld op te treden, verzocht te verklaren dat, als eerste stap, binnen het bestaande juridisch kader gezamenlijke teams zullen worden ingesteld waaraan wordt deelgenomen door functionarissen van Europol. De lidstaten moet worden verzocht deze aanvullende mogelijkheid te benutten om zoveel mogelijk profijt te trekken van de samenwerking tussen de instanties van de lidstaten bij onderzoek naar grensoverschrijdende criminaliteit.

¹ De artikelen 38 en 39.

Tenslotte verklaart de Raad dat na deze eerste stap nog verdere besprekingen zullen worden gevoerd om nieuwe stappen voor te bereiden met het oog op een nog doeltreffender samenwerking bij onderzoeken door gezamenlijke teams. Er zal met name gesproken worden over de noodzaak van nieuwe wetgeving binnen het nationale recht, maar ook ten aanzien van de Europol-Overeenkomst, alsmede over eventuele gevolgen van de oprichting van EUROJUST. De lidstaten wordt verzocht daartoe aan de Raad verslagen voor te leggen over de terzake geboekte resultaten. Deze verslagen zullen om de zes maanden worden ingediend, te beginnen eind 2000.

2. **Punt 45: Verzoek van Europol aan de lidstaten om een onderzoek in te stellen, uit te voeren of te coördineren**

Na de laatste vergadering van de Groep Europol was er nog geen besluit gevallen over wat gedaan moet worden met verzoeken van Europol aan de lidstaten om een onderzoek te beginnen. De delegatieleden waren het erover eens dat Europol reeds uit hoofde van de bepalingen van de Europol-Overeenkomst kan verzoeken om een onderzoek in te stellen, uit te voeren of te coördineren.

Gezien de tekst van artikel 2, lid 4, van de Europol-Overeenkomst mag men ervan uitgaan dat Europol alle overheidslichamen in de lidstaten die krachtens de nationale wetgeving verantwoordelijk zijn voor de preventie en bestrijding van strafbare feiten, kan benaderen. Krachtens artikel 4, lid 2, van de Europol-Overeenkomst zullen alle verzoeken van Europol worden doorgezonden via de nationale Europol-eenheden. Ook is duidelijk dat deze bepalingen niet inhouden dat er een juridische verplichting bestaat om op die verzoeken te reageren.

Voorshands lijkt het niet nodig te streven naar een wijziging in de wetgeving van de lidstaten en in de Europol-Overeenkomst om in deze situatie verandering te brengen. Men is echter van mening dat het bestaan van een beleid met betrekking tot de vraag hoe om te gaan met dergelijke verzoeken van Europol, de samenwerking tussen Europol en de lidstaten ten goede zou komen.

Conclusie

De Raad zou aldus moeten verklaren dat de lidstaten wordt verzocht in een geest van internationale samenwerking te reageren op verzoeken van Europol om een onderzoek in te stellen, uit te voeren of te coördineren. De bevoegde instanties van de lidstaten wordt verzocht verzoeken van Europol grondig te bestuderen en op alle verzoeken van Europol te reageren. Indien niet aan een verzoek kan worden voldaan, wordt aan de bevoegde instanties van de lidstaten verzocht Europol op de hoogte te stellen van de reden van de afwijzing, zodat Europol gewijzigde of toekomstige verzoeken beter kan onderbouwen. Binnen een jaar evalueren de lidstaten de opgedane ervaring om zich te beraden op nieuwe instrumenten wat betreft het reageren van de lidstaten op verzoeken van Europol.
